Put prema Kerbeli

4. dan.

Približavanjem nastupanja hadža, muslimani i hadžije su u skupinama ulazili u Mekku. Početkom mjeseca zul-hidžeta Imam je dobio vijest da je Amr ibn Sad ibn As, po naredbi Jezida ibn Muavije ušao u Mekku, prikriveno kao predvodnik hadža. On je zapravo imao opasne namjere. Od Jezida je dobio zadatak da na bilo kojem mjestu u Mekki, gdje mu se pruži prilika, ubije Imama. Zato je Imam odlučio da, radi očuvanja svetosti i časti Mekke, ne učestvuje u obredima hadža i da, izmjenom hadža u umru, u utorak, sedmog zul-hidžeta, iz Mekke krene u pravcu Iraka.
[...]

Muhamed Hanefija je došao u Mekku radi hadža da bi se susreo s Husejnom ibn Alijem, mir neka je s njim. Muhammed je, prema navodima rahmetli Allame Hilija, bio teško bolestan. On je noću, prije Imamovog polaska, došao mu i rekao: “Brate moj, ti si vidio da stanovnici Kufe nisu bili odani ocu tvome, Aliju, i bratu tvome, Hasanu, te da su kršili prisege. Bojim se da će prekršiti i prisegu s tobom. Zato bolje je da ne ideš u pravcu Iraka i da ostaneš u Mekki. Ti si u ovom gradu i u Haremu Božijem najviše cijenjen i poštovan među ljudima.”
Imam, mir neka je s njim, odgovori: “Postoji bojazan da me Jezid na prijevaru ubije u Haremu Božijem i time obeščast svetost kuće Božije.” Imam kaza: “Razmotrit ću tvoj prijedlog.” Međutim, Husejn ibn Ali ranom zorom krenu put Iraka. Kada ta vijest stiže do Muhameda Hanefije, on požuri da sustigne Imama. A kad to učini uze povodac njegove kamile i reče: “Brate, zar sinoć obećao nisi da ćeš razmotriti moj zahtjev i prijedlog?” Imam odgovori: “Da, ali nakon što smo se rastali u san mi dođe Poslanik Božiji i kaza: ‘Husejne, idi, jer Bog želi da te ubijenog vidi.’” Čuvši ove riječi, Muhamed Hanefija izusti: “Zaista smo mi Allahovi i Njemu se vraćamo.” Zatim upita šta je svrha da se u takvim osjetljivim i opasnim uvjetima vode žene i

djeca. Imam, mir neka je s njim, reče: “Bog želi da njih zarobljene vidi.”
[...]
Nakon mjesta Šukuk Imamova karavana done u mjesto Zebale i na tom mjestu, u pismu koje je iz Kufe poslao jedan od pristalica Imama, stiže vijest o ubojstvima Muslima, Hanija i Abdullaha ibn Jaktara. Držeći pismo u ruci, Imam, mir neka je s njim, drugovima kaza: “Stigle su nam veoma potresne vijesti o ubojstvima Muslima ibn Akila, Hanija ibn Urveta i Abdullaha ibn Jaktara. Naše pristalice odustale su od pomoći nama te zato svako od vas, ko želi, slobodan je da se vrati i prema nama nema obaveza nikakvih.”
[...]
Nakon dolaska do mjesta Šeraf Imam je naredio da mladići prije izlaska Sunca odu do Eufrata i donesu vodu u količini većoj od uobičajenih potreba za tabor. Prije podne toga dana po velikoj žezi Hur ibn Jezid predvodeći hiljadu vojnika stiže u to mjesto. Pošto je Husejn ibn Ali, mir neka je s njim, primijetio žestoku žeđ s teretom umora i težinom oružja i prašine na Hurrovim vojnicima, zapovjedi svojim drugovima da napoje i njih i njihove konje. Zatim, po običaju, poprskaju vodom jahalice koje su tek stigle s puta. Njegovi prijatelji postupili su po narenenju. Dali su vodu ljudima da ugase žen, a također su nasute posude odnijeli pred konje te ih poprskali po grivama, sapima i nogama.
Jedan od Hurovih vojnika, Ali ibn Taan Muharebi, kaže: “Usljed velikog zamora i žestine ženi ja sam, kao posljednji vojnik, uspio stići u Šeraf, mjesto logorovanja vojske. Pošto su tada svi Husejnovi prijatelji bili zauzeti napajanjem vojnika, niko nije obratio pažnju na mene. Tada me je između šatora primijetio čovjek lijepe vanjštine i lica i požurio je da mi pomogne. Radilo se upravo o Husejnu ibn Aliju. Noseći mješinu sa vodom, stigao je do mene i rekao:
‘Polegni svoju kamilu.’”
Ibn Taan kaže: “Nisam poznavao dijalekt Hidžaza i pošto nisam shvatio šta kaže, on je (meni razumljivo) rekao: “Polegni kamilu.” Polegao sam kamilu i počeo piti vodu.
[...]
Imam je htio nastaviti svoje putovanje u pravcu Kufe, a Hur je odlučio da ga, po zadatku koji je dobio, spriječi u toj namjeri. Međutim, pošto je vidio da je Imam odlučan u svojoj nakani i da ne želi pokazati popustljivost prema zadatku koji je on dobio, Hurr je rekao: “Sada, pošto ste odlučili da krenete, najbolje je da odaberete put kojim nećete ući u Kufu, a niti se vratiti u Medinu, kako bih iskoristio priliku i napisao pomirljivo pismo Ibn Zijadu. Možda će me Bog sačuvati od sukobljavanja s tobom.” Hurr zatim dodade: “Također te podsjećam na činjenicu i upozoravam da ukoliko potegneš sablju i započneš borbu, sigurno ćeš biti ubijen.” Da li me zastrašuješ smrću i da li si u stanju da učiniš išta više od mog ubojstva? Odgovor je u onih

nekoliko stihova koje je brat vjernik Ovsi, onda kada je htio da pruži podršku Poslaniku i učestvovuje u borbi, izgovorio svom amidžiću koji se protivio njegovom učestvovanju u tom ratu: 'Ja ću otići u pravcu smrti, jer smrt za časna čovjeka nije sramota onda kada on vjeruje u islam, i cilj mu je istina. Kada, život žrtvujući, zaštititi želi ljude dobre, suprotstavi se zločincima i udalji se od suprotstavljanja Bogu. Ja dušu stavljam na trpezu iskrenosti i perem ruke od života, kako bih se u teškoj borbi suočio s velikim neprijateljem. Ne kajem se ako ostanem živ, niti ću biti tužan ako umrem, ali tebi je dovoljno upravo to da živiš s takvim sramotnim i ponižavajućim životom.'" Čuvši ovaj nedvosmisleni govor Hur se ljutito i uvrijeneno povuče te odvojo od Imama, mir neka je s njim!

[...]

5. dan.

Nakon što su krenule iz odmorišta Šeraf, obje karavane su se kretale usporedo u blizini jedna druge. Postajama i mjestima gdje je bilo vode i gdje se moglo odmoriti obje karavane su se zajedno zaustavljale. Jedno od takvih mjesta bilo je odmorište Bide, gdje se Imamu pružila prilika da se ponovno obrati Hurovim vojnicima, ukaže im na neke činjenice i objasni razloge svog ustanka, pokreta i svrhu svoje borbe. "Ljudi, Poslanik Božiji rekao je da svaki musliman, kada se suoči s vladarom silnikom koji zabrane Božije smatra dozvoljenim, krši odredbe i sporazume Božije, protivi se sunnetu i zakonu Poslanikovom te menu robovima Božijim odabire put grijeha, nasilja i neprijateljstva, a ne izrazi svoje protivljenje djelom ili riječima, Bog će takvog čovjeka uvesti na isto mjesto kao i tog silnika, u vatru Džehennema. Ljudi, budite svjesni. Umejje su napustile poslušnost Bogu i odabrale slijenenje Šejtana kao svoju dužnost. Šire nered i prelaze granice Božije. Sebi su pripisali ono što pripada porodici Poslanikovoj, izmijenili su odredbe Božije te ono što je dozvoljeno i zabranjeno. Ja sam dostojniji da predvodim društvo muslimana od ovih smutljivaca koji su izokrenuli vjeru djeda moga. Pored ovih činjenica, sadržaji pisama i poziva koji su mi stigli od vas te glasnici koji su mi dolazili od vas ukazuju na to da ste mi dali prisegu i sklopili sporazum da me nećete ostaviti samog protiv neprijatelja. I da nećete odustati od pomoći meni. Zato, ukoliko ostanete privrženi i odani sporazumu ovom,ostvarili ste sreću i svoju ljudsku vrijednost. Ja sam Husejn, sin kćeri Poslanikove, i sin Alija. Moje jastvo isprepleteno je s vama - muslimanima.Djeca vaša i porodice vaše su kao i djeca moja i porodica moja. Vi me trebate slijediti i uzeti sebi za uzor. Ukoliko prekršite sporazum sa mnom i ne ostanete pri svojim prisegama, Boga mi, onda to vaše djelo, također, ne bi bilo nije ništa novo i nevineno, jer ste se tako odnosili i prema ocu

mom, bratu mom i amidžiću mom Muslimu.
Njih ste izdali i prekršili ste sporazume s njima. Dakle, prevaren je onaj ko vjeruje riječima vašim i pouzda se u sporazum s vama. Vi ste ljudi koji su u ostvarenju onoga što islam donosi krenuli putem pogrešnim i udio svoj ste dali u bescijenje. Ko god krši sporazume, to će biti na štetu njegovu, a nadam se da će Bog dati da mi vi ne trebate. Selam."

6. dan

Imamova karavana i, uporedo s njom, Hurrova vojska, nastavili su svoje kretanje dok nisu stigli do mjesta Nejneva. Tu su susreli naoružanog konjanika koji je jahao brzog konja. Bio je to glasnik Ibn Zijada s pismom za Hurra. A pismo je bila naredba: "Kada ti stigne ovo pismo, izvrši pritisak na Husejna ibn Alija i zaustavi ga u pustinji bez vode i rastinja te bez zaklona i utvrnenja." Hurr sadržaj pisma pročita Imamu Husejnu. Imam, mir neka je s njim, reče: "Dopusti da se zaustavimo u pustinji Nejneva, Gadarijat ili Šefije." Hurr na to kaza: "Ne mogu se složiti s tvojim prijedlogom jer više nisam
slobodan u svom odlučivanju. Ovaj glasnik je uhoda Ibn Zijada i prati svaki moj pokret."
Tada Zuhejr ibn Kejn predloži Imamu: "Za nas je borba s ovom malom skupinom lakša od borbe s brojnom vojskom koja je iza njih. Boga mi, neće puno vremena proći, a velika vojska će im doći u ispomoć, te tada nećemo biti u stanju da im se suprotstavimo."
Potom se Imam, mir neka je s njim, obraćajući se Hurru, rekao: "Bolje je još malo nastaviti put i pronaći odgovarajuće mjesto za boravak." Hurr se složio i oni nastaviše putovanje dok nisu došli do takvoga mjesta Kerbela. Tu su Hurr i njegovi vojnici, s obzirom da to bi područje blizu Eufrata i pogodno mjesto, spriječili daljnje kretanje Imama. Kada je Husejn ibn Ali odlučio da se zaustavi na tom mjestu, pitao je za
njegovo ime. Odgovor je bio da se to mjesto naziva Tuf. Imam je pitao da li ona ima i drugo ime. Odgovor bi da se ona naziva i Kerbela. Čuvši ime Kerbela, Imam, mir neka je s njim, reče: "Bože, utječem Ti se od tegobe (kerb) i belaja (bela)." Zatim dodade: "Ovo je mjesto zaustavljanja našeg. Boga mi, ovdje je mjesto grebova naših. Boga mi, ovdje ćemo biti proživljeni na danu Sudnjem. To je i obećanje djeda moga, Poslanika Božijeg, a obećanje njegovo se ne krši."
[...]
Husejn ibn Ali, mir neka je s njim, stigao je drugog Muharema 61. godine po Hidžri na Kerbelu. Nakon kraćeg odmora našao se menu svojim prijateljima, potomcima i rođacima te održa sljedeći govor: "Naše stanje upravo je ovo što vidite. Vremena su se ozbiljno promijenila. U našem okruženju se ukazaše i razotkriše prljavštine, a nestade dobra i blagodat. Nije ostalo

ništa od ljudske plemenitosti, osim veoma malo, poput preostalih kapi na dnu posude. Ljudi žive ništavnim i ponižavajućim životom. Ne djeluje se u skladu sa istinom niti se odvraća od zablude. Dostojno je da se čovjek s vjerom i plemenitošću u takvom okruženju žrtvuje te da pohita u susret milosti Božijoj. U ovakvoj ponižavajućoj okolini smrt ne vidim drukčije nego kao sreću i radost, a život s ovim silnicima ne smatram ničim osim poniženjem i tegobom." Imam, mir neka je s njim, je i rekao: "Ovi ljudi su robovi svijeta Ovog. Vjera im je samo na jeziku. Podržavaju i stoje iza vjere samo dok imaju lagodan život, a kada se nađu u iskušenju, malo ih je od vjernika."

[...]

Prema navodima Taberija, u četvrtak poslije podne devetog Muharrema Omera ibn Sa'da dao je naredbu za napad i vojska se pokrenu. Imam se u tom času nalazio izvan šatora, naslonjen na sablju i na oči mu pade lahak san. Kada je Zejneba Kubra čula viku Sa'dove vojske i vidjela njihovu užurbanost, došla je do Imama i rekla: "Brate, neprijatelj se približio šatorima." Imam je podigao glavu i prvo je izrekao ovu rečenicu: "Upravo sam u snu vidio djeda svoga, Poslanika Božijeg, koji mi reče: 'Sine moj, ubrzo ćeš doći nama.'"

Imam pozva brata svoga Abu-l-Fazla i kaza mu: "Žrtvujem se za tebe! Uzjaši konja, idi im u susret i pitaj šta hoće?" Abu-l-Fazl, po Imamovoj naredbi, s dvadeset saboraca, menu kojima su bili i Zuhejr ibn Kajn i Habib ibn Mazaher, krenu prema neprijateljskim vojnicima, i kada stiže do njih upita ih za cilj njihovog pokretanja. Vojnici Omera ibn Sa'da mu odgovoriše: "Upravo je od namjesnika (Ibn Zijada) stigla nova naredba prema kojoj se trebate zavjetovati na vjernost, ili ćemo odmah započeti s borbom." Abu-l-Fazl se vrati Imamu i obavijesti ga o njihovom prijedlogu. Odgovarajući mu, Imam kaza: "Vrati se do njih i pokušaj dobiti ovu noć. Borbu odgodi do sutra kako bismo se večeras mogli predati namazu, traženju oprosta i razgovoru s Gospodarom svojim. Bog zna da mnogo volim

namaz, učenje Kur'ana, traženje oprosta i šaputanje s Njim." Abu-l-Fazl se vrati i zatraži odgodu za jednu noć. Pošto se dvoumio oko prihvatanja ovog zahtjeva, Omer ibn Sa'd ga je iznese pred zapovjednicima svoje vojske, tražeći njihovo mišljenje. Jedan od njih, Amr ibn Hadžadž, reče:

"Slava Allahu! Da se radi i o Turcima i o ljudima iz Dejlama, i da su od tebe zatražili tako nešto, trebao bi im dozvoliti. A ovo su potomci Poslanikovi."

Kajs ibn Aš'as, drugi zapovjednik, kaza: "I po mom mišljenju, na ovaj Husejnov zahtjev treba pristati jer njihov zahtjev nije ni radi povlačenja s bojišta, a ni radi promjene mišljenja, nego će, tako mi Boga, oni sutra borbu započeti prije tebe." Omer ibn Sa'd zaključi: "Ako je tako, zašto da im damo još jednu noć?" U svakom slučaju, nakon dugog razgovora odgovor Omera ibn

Sa‘da Abu-l-Fazlu je bio sljedeći: “Dat ćemo vam još večeras vremena. Ukoliko se predate i poslušate vladarevu naredbu, odvest ćemo vas kod njega, a ako odbijete, nećemo vas ostaviti na miru i bitka će odrediti vašu sudbinu.” Tako se on ne neki način složio sa Imamovim, mir neka je s njim, zahtjevom i noć Ašure mu bi stavljenja na raspolaganje. Rahmetli Mukarem navodi da se Imam, mir neka je s njim, u noći Ašure udaljio od tabora. Nafi‘ ibn Hilal, jedan od Imamovih prijatelja, pođe za njim i upitao ga za razlog njegovog udaljavanja i doda: “Sine Poslanika Božijeg, tvoj odlazak u pravcu vojske onog silnika mnogo me zabrinu.” Imam odgovori: “Došao sam da pregledam uzvisine i udubljenja oko tabora, da nema kakvo skrovište koje bi neprijatelj iskoristio za napad ili odbijanje našeg napada.” Potom je Imam, držeći Nafi‘ovu ruku rekao: “Večeras je upravo ona noć obećana. Obećanje koje ništa ne može izmijeniti.” Zatim Imam Nafi‘u pokaza lanac planina koji se mogao vidjeti na mjesečini i kaza: “Zar ne želiš da se u ovoj tmini noćnoj skriješ u onim planinama i spasiš od smrti?” Nafi‘ ibn Hilal baci se pred Imamove noge rekavši: “Majka me ožalila! Sablju sam ovu platio tisuću hiljadu dirhema i svoga konja hiljadu dirhema. Zaklinjem se Bogom, Koji je iz ljubavi prema tebi spustio milost na me, neću se odvojiti od tebe dok se ova sablja ne istupi, a konj ne izmori.” Mukarem prenosi sljedeće riječi Nafi‘a ibn Hilala: “Nakon što je pregledao okolicu, Imam se vrati do tabora i uđe u šator Zejnebe Kubra, a ja sam stražario ispred. Zejneba Kubra upita: ‘Brate, da li si ispitao prijatelje svoje i ustvrdio njihove namjere i ustrajnost, da te ne bi u teškim časima napustili i ostavili samog među neprijateljima.’ Imam joj odgovari: ‘Da, tako mi Boga! Iskušao sam ih i nisam zapazio nikoga osim heroja i lavova, postojanih i čvrstih. Oni čeznu da budu ubijeni uz mene kao što dojenče čezne za grudima
majčinim.’” Nafi‘ kaže: “Kada sam čuo sve ovo, grlo mi se steglo u plaču. Otišao sam
kod Habiba ibn Mazahera i ponovio mu ono što sam čuo od Imama i sestre njegove.”
[...]